

RM-110-101-16

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 18 października 2016 r.

w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly

Na podstawie art. 114 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rada Ministrów przyjmuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly stanowiący aktualizację dotychczasowego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly²⁾.

2. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

BEATA SZYDŁO

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1590, 1642 i 2295 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1250.

²⁾ M.P. z 2011 r. Nr 55, poz. 566.

Sprawdzono pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Sekretarz Rady Ministrów
Jolanta Rusiniak

Dyrektor Departamentu Rady Ministrów
Hanka Babińska

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego ustanowionego w art. 114 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.), który upoważnia Radę Ministrów do przyjęcia, w drodze rozporządzenia, planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i jego kolejnych aktualizacji.

Pierwszy Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly został przyjęty przez Radę Ministrów dnia 22 lutego 2011 r. (M.P. z 2011 r. Nr 55, poz. 566). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850 oraz z 2015 r. poz. 2295) pierwszej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy dokonuje się w terminie do dnia 22 grudnia 2015 r. Termin ten wynika z art. 13 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275), który nałożył na państwa członkowskie obowiązek aktualizacji planów gospodarowania wodami najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie tej dyrektywy. Jednocześnie opracowanie i przyjęcie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy oraz ich aktualizacji stanowi wypełnienie warunku *ex ante*, o którym mowa w załączniku XI *Warunki wstępne* (część I *Tematyczne warunki wstępne* cel tematyczny 6 *Zachowanie i ochrona środowiska i promowanie efektywnego gospodarowania zasobami*) do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.).

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że aktualizacja nie jest rodzajem nowelizacji dotychczasowego planu gospodarowania wodami, lecz polega na opracowaniu nowego dokumentu, który dodatkowo, oprócz danych określonych w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, zawiera analizę realizacji dotychczasowych planów

gospodarowania, w tym ocenę postępu w osiągnięciu celów środowiskowych, z prezentacją wyników monitoringu w okresie objętym poprzednim planem oraz wyjaśnieniem przyczyn ewentualnego nieosiągnięcia niektórych celów środowiskowych, charakterystykę i wyjaśnienie wszystkich działań przewidzianych w poprzednim planie gospodarowania wodami w dorzeczu, które nie zostały wdrożone, oraz charakterystykę koniecznych dodatkowych działań ustalonych w trakcie realizacji planu – art. 114 ust. 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Po przyjęciu przez Radę Ministrów aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly, jako dokument strategiczny, stanowić będzie podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającą proces osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującą na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. Zgodnie z obowiązującą wówczas ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, przyjęte przez Radę Ministrów w 2011 r. plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy nie miały charakteru prawa powszechnie obowiązującego. Obecnie, zgodnie z art. 114 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, aktualizacja planów gospodarowania wodami przyjmowana w formie rozporządzenia będzie stanowiła prawo powszechnie obowiązujące, dzięki czemu będzie wywierać realny wpływ na działania zainteresowanych podmiotów.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), nie wymaga notyfikacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Planu gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Pregocy</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Mariusz Gajda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Małgorzata Bogucka-Szymalska, tel. (22) 36-92-024, e-mail: malgorzata.bogucka-szymalska@mos.gov.pl, Departament Zasobów Wodnych MŚ</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>21.07.2016 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne</p> <p>Prawo UE – dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275), zwana dalej RDW</p> <p>Nr w wykazie prac: RC6</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

I. Kontekst proceduralny

Podstawowym, rozwiązywanym problemem jest ustalenie ram ochrony wód, ustalenie działań zmierzających do utrzymania bądź poprawy ich stanu oraz umożliwienie prowadzenia inwestycji mogących negatywnie wpływać na stan wód, których realizację uzasadnia nadrzędny interes publiczny. Przyjęcie planów jest również wypełnieniem obowiązku nałożonego na Polskę oraz inne kraje członkowskie Unii Europejskiej, na mocy prawa UE – RDW. Ten akt prawa mówi wprost o konieczności przeprowadzania aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (aPGW), a sam obowiązek sporządzenia planów gospodarowania wodami (PGW) wynika z jego art. 13 ust. 1. Zgodnie z przepisami prawa europejskiego aktualizacja PGW jest wymagana po 15 latach od wejścia w życie przedmiotowej dyrektywy. Jednocześnie warunek ten został nałożony na środki pochodzące z budżetu UE na lata 2014–2020¹ – zgodnie z jego brzmieniem uruchomienie środków w ramach programów operacyjnych na działania związane z gospodarką wodną oraz żegluga śródlądową jest związane z koniecznością przyjęcia aPGW i zatwierdzenia ich przez Komisję Europejską (tzw. warunkowość ex ante).

Po raz pierwszy PGW na obszarze dorzecza Pregocy został opracowany w 2009 r., a następnie dnia 22 lutego 2011 r. zatwierdzony przez Radę Ministrów. W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne zgodnie z obowiązującym prawodawstwem wymagane było przyjęcie przedmiotowych aktualizacji PGW do dnia 22 grudnia 2015 r. w formie rozporządzenia Rady Ministrów, a następnie przesłanie stosownego dokumentu do Komisji Europejskiej do końca marca 2016 r. Od grudnia 2015 r. trwała weryfikacja przygotowanych planów pod kątem priorytetów Rządu RP.

II. Kontekst merytoryczny

Obszar dorzecza Pregocy obejmuje powierzchnię ok. 2,0% terytorium Polski (ok. 7522 km²). Pod względem administracyjnym leży w granicach północnej i centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Dorzecze Pregocy obejmuje także region wodny: Lyny i Węgorapy. Dorzecze charakteryzuje się także występowaniem dużej liczby jezior. Dla tego obszaru dorzecza istnieje konieczność opracowania aPGW.

Aktualizacja PGW w cyklu 6-letnim wynika z konieczności weryfikacji i aktualizacji danych odnoszących się do obszaru dorzecza. Aktualny zakres informacji, który jest wymagany w aPGW, wynika z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2013 r. w sprawie szczegółowego zakresu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.).

Główne kwestie określone w rozporządzeniu to m.in.:

- a) podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- b) ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych,
- c) podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód,
- d) podsumowanie działań zawartych w aktualizacji programu wodno-środowiskowego (aPWŚK) kraju, z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych,
- e) lista inwestycji mogących oddziaływać negatywnie na stan lub potencjał jednolitych części wód.

Jednym z elementów aPGW jest podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Podsumowanie to jest wykonane na podstawie opracowanego dokumentu pn. *Analiza presji i oddziaływań*. Poszczególne presje są identyfikowane dla wszystkich jednolitych części wód. Podczas opracowania tego zagadnienia analizie poddawanych jest wiele czynników. Do najważniejszych należą:

- punktowe źródła zanieczyszczeń komunalnych i przemysłowych,
- zanieczyszczenia obszarowe, zwłaszcza pochodzenia rolniczego i komunalnego,
- znaczące pobory wody,
- zmiany morfologiczne cieków.

Oceny wpływu dokonuje się przez porównanie czynników powodujących presje ze stanem środowiska wodnego na podstawie dostępnych danych monitoringowych.

Ważnym elementem aPGW jest podsumowanie działań (podstawowych i uzupełniających) zawartych w aPWŚK, z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych dla jednolitych części wód (JCW) celów środowiskowych. Działania podstawowe wynikają z obowiązującego prawa i są przeznaczone do realizacji dla wszystkich JCW niezależnie od ich aktualnego stanu. Działania uzupełniające to działania, które mogą zostać wdrożone w celu osiągnięcia przez JCW celów środowiskowych.

Również istotną kwestią w aPGW jest identyfikacja projektów mogących wywierać negatywny wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i analiza przesłanek, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Ponadto zgodnie z art. 114 ust. 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne aPGW, oprócz zakresu informacji wymaganego art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, odnoszącego się do wszystkich planów, powinien również zawierać:

- a) podsumowanie wszelkich zmian lub uaktualnień dokonanych od dnia ogłoszenia poprzedniego PGW,
- b) ocenę postępu w osiąganiu celów środowiskowych, z prezentacją wyników monitoringu w okresie objętym poprzednim planem oraz wyjaśnieniem przyczyn ewentualnego nieosiągnięcia niektórych celów środowiskowych,
- c) charakterystykę i wyjaśnienie wszystkich działań przewidzianych we wcześniejszej wersji PGW, które nie zostały zastosowane,
- d) charakterystykę koniecznych dodatkowych działań ustalonych w trakcie realizacji planu.

III. Warunkowość ex ante

Poza wskazanymi, zasadniczymi problemami, aPGW wypełniają warunek ex ante dla środków UE na lata 2014–2020, którego wypełnienie daje podstawy do realizacji zobowiązań zawartych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz regionalnych programach operacyjnych na lata 2014–2020.

Kwestia środków europejskich jest o tyle istotna, że jednym z problemów, jakie stwierdzono przy pierwszych przyjętych PGW, były, według Komisji Europejskiej, braki w zakresie strategicznego podejścia do gospodarki wodnej w Polsce oraz niedociągnięcia i brak spójności w procesie planowania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

I. Rekomendowane działanie w kontekście proceduralnym

W przypadku rekomendowanego rozwiązania, formuła postulowanego działania (opracowanie aPGW) została ściśle określona w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i RDW.

Tym samym, już po opracowaniu pierwszego PGW, na obszarze dorzecza Pregoly rozpoczęto działania zmierzające do jego aktualizacji.

Zmiany w prawodawstwie polskim, które miały miejsce od czasu opublikowania pierwszego PGW, pozwoliły w pełni dostosować je do zasad zarządzania zasobami wodnymi zgodnie z wymogami RDW. Szczególne znaczenie miała nowelizacja ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne wprowadzona ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz.159, z późn. zm.).

Powyższa zmiana w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne zakładała przede wszystkim wprowadzenie definicji celów środowiskowych, regulowała kwestie odstępstw od osiągania tych celów, ustanawiała także normy jakości w dziedzinie polityki wodnej (normy jakości EQS); omawiana nowelizacja miała także na celu wprowadzenie instrumentów umożliwiających utrzymanie jednolitych części wód oraz obszarów chronionych w niepogorszonym stanie.

Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów niniejsza aktualizacja, jako dokument strategiczny, stanowić będzie podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniających proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazujących na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości.

II. Rekomendowane działanie w kontekście merytorycznym

Aktualizowany PGW na obszarze dorzecza Pregoly zawiera zaktualizowane informacje w zakresie wynikającym z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, tj.:

- a) podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- b) ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych,
- c) podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód,
- d) podsumowanie działań zawartych w aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju (aPWŚK), z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych,
- e) listę inwestycji mogących oddziaływać negatywnie na stan lub potencjał jednolitych części wód.

W ramach identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych, mających wpływ na jednolite części wód powierzchniowych, przeanalizowano wszystkie presje i podzielono je na następujące kategorie:

- punktowe źródła zanieczyszczeń,
- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń,
- zmiany hydromorfologiczne.

Postęp w osiąganiu celów środowiskowych przez poszczególne kategorie wód określono na podstawie oceny stanu przeprowadzonej na podstawie danych z lat 2010–2012. Szczegółowe informacje na ten temat zostały umieszczone w załączeniu do rozporządzenia.

W aPGW zawarto również podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód, której jednym z celów jest określenie stopnia zwrotu kosztów za usługi wodne. Zasady zwrotu kosztów za usługi wodne muszą uwzględniać nie tylko koszty finansowe, ale również koszty środowiskowe i zasobowe.

Działania zawarte w aPWŚK w dorzeczu Pregoly obejmują przede wszystkim porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach aktualnie nieobjętych zasięgiem sieci kanalizacji, działania mające na celu ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych oraz działania uzupełniające związane z monitoringiem, a także działania kontrolne.

W tym aspekcie planowanymi narzędziami interwencji są nie tylko działania postulowane w regulacji, ale także programy, np. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Narzędziami interwencji są w przypadku planów listy zadań, czyli wpisanie konkretnych działań na obszarach dorzeczy, jako wskazanych elementów interwencji.

Efektem realizacji aPGW poprzez wykonanie działań zawartych w aktualizacji PWŚK będzie utrzymanie lub poprawa stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Ponadto w aPGW zidentyfikowano projekty mogące wywierać negatywny wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i dokonano analizy przesłanek, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne.

Efektom prac jest syntetyczne tabelaryczne zestawienie projektów w aPGW wraz z informacją o wynikach analizy.

W aPGW zawarto również:

- a) podsumowanie wszelkich zmian lub uaktualnień dokonanych od dnia ogłoszenia poprzedniego PGW,
- b) ocenę postępu w osiąganiu celów środowiskowych, z prezentacją wyników monitoringu w okresie objętym poprzednim planem oraz wyjaśnieniem przyczyn ewentualnego nieosiągnięcia niektórych celów środowiskowych,
- c) charakterystykę i wyjaśnienie wszystkich działań przewidzianych we wcześniejszej wersji PGW, które nie zostały zastosowane,
- d) charakterystykę koniecznych dodatkowych działań ustalonych w trakcie realizacji planu.

III. Warunkowość ex ante

Oczekiwany, generalnym efektem aPGW jest wypełnienie warunku ex ante, który pozwoli na uruchomienie środków UE na poziomie krajowym i regionalnym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zgodnie z wymaganiami RDW, każde państwo członkowskie jest zobligowane do opracowania i opublikowania w terminie do dnia 22 grudnia 2015 r. aPGW. Przez przygotowanie tych dokumentów kraje zapewniają dobór właściwego programu działań dla wszystkich obszarów dorzeczy leżących na ich terytorium, mającego na celu utrzymanie lub poprawę stanu wód. Wdrażanie RDW i zarządzanie zasobami wodnymi we wszystkich krajach UE odbywa się na podstawie tzw. modelu DPSIR, tj. dostępnej wiedzy dotyczącej czynników sprawczych (drivers) – D, presji (pressures) – P, stanu (state) – S, oddziaływań (impacts) – I oraz środków zaradczych (responses) – R, które stanowią podstawę planowania w gospodarce wodnej. Szczegółowe informacje w zakresie presji antropogenicznej i jej oddziaływań na poszczególne części wód powierzchniowych, podziemnych, a także dane monitoringowe pozwalają na dobór uzasadnionych ekonomicznie działań zmierzających do osiągnięcia dobrego stanu wód. Mimo tego dobry stan nie wszędzie uda się osiągnąć w zakładanym terminie. Problemy z osiągnięciem celów środowiskowych (do 2015 r.) występują w całej UE i nie jest możliwe ich wyeliminowanie, dlatego w RDW przewidziano system odstępstw/derogacji. Jego założeniem jest umożliwienie rozwoju gospodarczego w sposób zrównoważony, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań dla środowiska wodnego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
mieszkańcy oraz jednostki samorządu terytorialnego	mieszkańcy 518 tys. powiaty 14 gminy 56	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	poprawa lub utrzymanie dobrego stanu wód
użytkownicy pozwoleń wodnoprawnych i organy je wydające	ok. 3,9 tys.* wydanych pozwoleń wodnoprawnych	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (*dane liczone łącznie dla Pregoly, Świeżej oraz Jarftu)	pozwolenie wodnoprawne jest wydawane na czas określony, a jego treść nie może naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami, z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne
podmioty realizujące inwestycje stanowiące odstępstwo od Ramowej Dyrektywy Wodnej	ZMiUW – 1 inwestycja	aPGW	umożliwienie realizacji inwestycji, które mogą mieć negatywny wpływ na środowisko – konieczność ich realizacji wynika z nadrzędnego celu społecznego (gospodarczego)

Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej/ regionalne zarządy gospodarki wodnej	1+1	-	monitoring i sprawozdawczość w zakresie wdrażania aPGW
---	-----	---	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly był przedmiotem konsultacji publicznych i opiniowania z terminem 14 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag.

Projekt rozporządzenia w dniu 6 października 2015 r. został opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania uwag do ww. projektu w terminie do dnia 20 października 2015 r.

W toku prac nad projektem rozporządzenia swoje uwagi do dokumentu zgłosiła następująca instytucja:

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie.

Informacja szczegółowa w zakresie zgłoszonych uwag znajduje się w załączeniu do przedmiotowego projektu rozporządzenia.

Od dnia 25 listopada 2014 r. do dnia 22 czerwca 2015 r. trwały natomiast konsultacje społeczne aPGW. W tym czasie wiele grup użytkowników wód wypowiedziało się oraz przesłało uwagi i wnioski do aktualizowanych dokumentów. Zorganizowano 20 spotkań konsultacyjnych w Polsce, przeprowadzono 8 konferencji w największych miastach w Polsce i spotkań w ramach badań jakościowych. Spotkania, konferencje oraz Krajowe Forum Wodne były znakomitą okazją do dyskusji szerokiego grona interesariuszy na temat gospodarki wodnej i projektów planów. W sumie zgromadziły one prawie 2000 osób, które mogły bezpośrednio z ekspertami opracowującymi aPGW dyskutować nad dokumentami w celu wypracowania kompromisu wielu środowisk. Za pośrednictwem ankiet drukowanych i internetowych wypowiedziało się ponad 4300 respondentów. Szczegółowy opis procesu konsultacji znajduje się w aPGW na obszarze dorzecza Pregoly.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania												

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Gospodarowanie wodami musi być prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości, przy uwzględnieniu zasady wspólnych interesów. Jednym z podstawowych instrumentów zarządzania zasobami wodnymi jest planowanie w gospodarowaniu wodami, które służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu ekologicznego wód, poprawę stanu zasobów wodnych i możliwości korzystania z wód, redukcję ilości substancji i zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub do ziemi, mogących negatywnie oddziaływać na wody. Dokumentami planistycznymi w tym obszarze są: aPGW i aPWSK.</p> <p>PGW jest dokumentem o charakterze strategicznym, planistycznym, którego przyjęcie nie generuje bezpośrednich skutków finansowych. Dokument ten nie rodzi zobowiązań do realizacji zadań, ale pozwala potencjalnym inwestorom (nie tylko publicznym) na prowadzenie inwestycji. Samo wskazanie nie przesądza jednak o koszcie inwestycji, który będzie możliwy do oszacowania po wydaniu decyzji o pozwoleniu na budowę dla danej inwestycji.</p> <p>aPWSK jest programem działań, których realizacja ma służyć utrzymaniu lub poprawie stanu lub potencjału JCW. Do każdego z zaproponowanych działań w aPWSK przypisano jednostkę odpowiedzialną za ich realizację, oszacowano potencjalny koszt, harmonogram ich realizacji (w podziale kwartalnym) oraz wskazano potencjalne źródła finansowania. Ponadto wykonano analizę ekonomiczną kosztów i korzyści dla wybranych działań, której wynik stanowił podstawę wyboru właściwego wariantu.</p> <p>Koszty realizacji działań zawartych w aPWSK ponoszone będą przez szereg jednostek sektora publicznego oraz sektora prywatnego, które zostały wskazane jako potencjalne źródła finansowania planów. Dla dorzecza Pregoly jest to kwota sięgająca ok. 388 mln zł. Powyższe inwestycje i ich koszty nie wynikają z aktualizacji planu gospodarowania wodami, zostały one określone w PWSK (aktualizacji z 2015 r.). Procedowany obecnie dokument zawiera zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne jedynie podsumowanie działań zawartych w aPWSK.</p> <p>1. Umożliwienie realizacji projektów mających negatywny wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód</p> <p>aPGW zawiera listę projektów mających negatywny wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód. Zawarcie tych projektów w aPGW stanowi element oceny środowiskowej, a przedstawione dane dot. kosztów ich realizacji stanowią jedynie element informacyjny w dokumentach.</p> <p>Przyjęcie aPGW w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów umożliwi realizację inwestycji wpływających negatywnie na stan lub potencjał JCW, dla których jest możliwe przypisanie odstępstwa, tj. umożliwi uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 81 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.), oraz współfinansowania ich ze środków UE.</p> <p>Inwestycje, które nie wpływają negatywnie na stan lub potencjał JCW, nie są umieszczane w aPGW.</p> <p>Umożliwienie uruchomienia środków europejskich – warunkowość ex ante</p> <p>Przyjęcie aPGW w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów pozwoli na uruchomienie środków finansowych przewidzianych dla Polski w ramach programów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności UE na lata 2014–2020, które obejmują m.in. realizację działań związanych z gospodarką wodną/wodno-ściekową. Dokumenty te mają również znaczenie dla realizacji projektów związanych z gospodarką wodną oraz żegluga śródlądową ze względu na fakt, że możliwość ich realizacji</p>
---	--

jest uzależniona od umieszczenia ich w tych dokumentach.

Należy tu przede wszystkim wymienić: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz 15 regionalnych programów operacyjnych dla województw: cel tematyczny 6 *Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami w obszarze gospodarki wodno-ściekowej* oraz cel tematyczny 5 *Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem*², w ramach którego planowane jest finansowanie inwestycji przeciwpowodziowych.

Cel tematyczny	POIiŚ 2014–2020	RPO 2014–2020 (łącznie dla województw)
CT 6	1 621 mln euro	802,5 mln euro
CT 5	700 mln euro	372 mln euro

Ponadto w przypadku inwestycji z zakresu żeglugi śródlądowej całkowitą kwotę dostępnych środków pochodzących z budżetu UE (zgodnie z podziałem alokacji w ramach POIiŚ 2014–2020 priorytet III działanie 3.2 Rozwój transportu morskiego, śródlądowych dróg wodnych i połączeń multimodalnych) określono w wysokości 1 382 261 680 euro. W związku z powyższym przyjęcie aktualizacji aPGW warunkuje uruchomienie inwestycji o wartości ok. 4,88 mld euro ze środków pochodzących z budżetu UE.

Przyjęcie aPGW warunkuje również możliwość realizacji projektów z listy projektów morskich oraz z zakresu transportu śródlądowego zawartych w *Dokumencie Implementacyjnym do Strategii rozwoju transportu do 2020 r.(z perspektywą do 2030 r.)*³, a także możliwość uruchomienia środków z innych źródeł (z przeznaczeniem na bezpieczeństwo powodziowe).

W związku z powyższym zatwierdzenie planów umożliwi uruchomienie inwestycji w ramach już zapewnionych środków w wysokości około 23,7 mld⁴ PLN (łącznie na aPGW oraz PZRP, bez uwzględnienia środków przynależnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz innych źródeł finansowania).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa	-						

² Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

³ Dokument opracowany przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju i przyjęty uchwałą nr 201/2014 Rady Ministrów z dnia 13 października 2014 r.

⁴ Sprawozdanie NFOŚiGW za 2014 r., str. 12.

niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-
Niemierzalne	Duże przedsiębiorstwa	Wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych nie może naruszać ustaleń PGW, z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne dopuszcza się możliwość przeglądu pozwoleń wodnoprawnych, np. w przypadku wystąpienia deficytów wody na danym terenie możliwa jest zmiana warunków ich przyznania, nie wynika to jednak z przedmiotowego rozporządzenia.
	Sektor rolnictwa	Przyjęcie rozporządzeń nie wpłynie na zmianę warunków gospodarowania w rolnictwie.
	Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wdrażanie aPGW będzie zmierzało do poprawy stanu wód lub utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, a w konsekwencji poprawy jakości i warunków życia ludności przez zapewnienie lepszej jakości wody do spożycia, zapewnienie lepszych warunków rekreacyjnych i wypoczynkowych, co będzie miało pozytywne przełożenie na życie i zdrowie ludzi.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Aktualizacja PGW na obszarze dorzecza Pregoly stanowi w dużej mierze kontynuację PGW z 2009 r., dlatego nie zakłada się znaczącej zmiany obciążeń regulacyjnych w związku z jej przyjęciem.

9. Wpływ na rynek pracy

Postulowane regulacje nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Generalnym celem PGW jest poprawa stanu wód – realizacja celu RDW.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie w III kwartale 2016 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
PGW podlegają ocenie Komisji Europejskiej. Raport z przygotowania ich aktualizacji zostanie przekazany w III kw. 2016 r. Ponadto działania zawarte w aPWSK (podsumowane w aPGW) będą podlegały monitoringowi. W 2018 r. zostanie przekazany do KE raport z postępu i efektywności wdrażanych działań.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Załącznik 1. Wykaz istotnych źródeł informacji wykorzystanych do opracowania Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly.		

Załącznik 1. Wykaz istotnych źródeł informacji wykorzystanych do opracowania Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly

1. Analiza kosztów środowiskowych i zasobowych zgodnie z art. 9 RDW 2000/60/WE, Praca dla Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, maszynopis niepublikowany, Gliwice 2013
2. Analiza kosztów środowiskowych i zasobowych zgodnie z art. 9 RDW 2000/60/WE, KZGW, 2013
3. Analiza obecnego systemu ochrony przeciwpowodziowej na potrzeby opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych, KZGW, Kraków 2013
4. Badania ichtiofauny w latach 2010-2012 dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód wraz z udziałem w europejskim ćwiczeniu interkalibracyjnym – rzeki – Etap IV, Instytut Rybactwa Śródlądowego, Żabieniec/Olsztyn, 2013
5. Błachuta J., Picińska-Fałtynowicz J., Kotowicz J., Mazurek M., Strońska M. Wdrożenie metody oceny stanu ekologicznego rzek na podstawie badań fitoplanktonu oraz opracowanie klucza do oznaczania fitoplanktonu w rzekach i jeziorach. Sprawozdanie z realizacji II etapu. GIOŚ, Wrocław, 2011
6. Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) [w:] Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami – wody podziemne, IMGW, Kraków 2013
7. Ciecierska H, Kolada A., Soszka H., mgr Gołub M., Opracowanie podstaw metodycznych dla monitoringu biologicznego wód powierzchniowych w zakresie makrofitów i pilotowe ich zastosowanie dla części wód reprezentujących wybrane kategorie i typy. Etap II: Opracowanie metodyki badań terenowych makrofitów na potrzeby rutynowego monitoringu wód oraz metoda oceny i klasyfikacji stanu ekologicznego wód na podstawie makrofitów. Tom II – Jeziora, MŚ, Warszawa – Poznań – Olsztyn, 2006
8. Dekadowy Biuletyn Agrometeorologiczny 2001-2 i Biuletyn Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej 2003-2007, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa
9. Diagnoza aktualnego stanu gospodarki wodnej, KZGW 2010
10. Dokument roboczy służb Komisji, państwo członkowskie: Polska, towarzyszący dokumentowi: Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wdrażania ramowej dyrektywy wodnej (2000/60/WE) Plany gospodarowania wodami w wodami w dorzeczu
11. Duarte C. M., Conley D. J., Carstensen J., Sanchez-Camacho M., Return to Neverland, Shifting Baselines Affect eutrophication restoration targets. Estuaries and Coasts, 32:29-36, 2009
12. Dynowska I., Odpływ rzeczny. [w:] Najgrakowski M. (red.), Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Akademia Nauk, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego, Warszawa 1994
13. Hobot A. i inni (praca zbiorowa), Ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych, Gliwice 2013
14. <http://www.kzgw.gov.pl/Dyrektywa-Azotanowa.html>
15. <http://www.rdw.org.pl/pl/punkty-kontaktowe>
16. Hutorowicz A., Pasztaleniec A. Opracowanie metodyki oceny stanu ekologicznego jezior w oparciu o fitoplankton, GIOŚ, Warszawa-Olsztyn, 2009
17. Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną wpływu tych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne w regionie wodnym Dolnej Wisły, Pectore-Eco Sp. z o. o, Gliwice 2012
18. Informacja Państwowej Służby Hydrogeologicznej na temat stanu zasobów wód podziemnych w Polsce (stan na dzień 31.12.2013r.), marzec 2014

19. Jania J., Zwoliński Z., Ekstremalne zdarzenia meteorologiczne, hydrologiczne i geomorfologiczne w Polsce, *Landform Analysis*, Vol. 15: 51-64, 2011
20. Kazimierski B. i inni, Program monitoringu JCWPd na terenie Polski, 2005
21. Knyszyński F., Stępień M., Janigacz E., Klasyfikacja JCWPd pod względem potencjalnego zakresu działań podstawowych i uzupełniających, 2014
22. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Plan ochrony zasobów wodnych Europy, KE, Bruksela 14 XI 2012
23. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, 1998
24. Kossowska-Cezak U., Wawer J., Skrajności termiczne w klimacie Warszawy (1947-2013), 2014, *Prace i Studia Geograficzne*, WGSR UW, Warszawa 2014
25. Kozuchowski K., Zmienność opadów atmosferycznych w Polsce w XX i XXI wieku, [w:] Kozuchowski K., (red.), Skala, uwarunkowania i perspektywy współczesnych zmian klimatycznych w Polsce, Łódź 2004
26. Kozuchowski K., Żmudzka E., 100-Year Series of Areally Averaged Temperatures and Precipitation Totals in Poland, [w:] J.L. Pyka, M. Dębicka, A. Szczepankiewicz-Szmryka, M. Sobik, M. Błaś (red.), *Man and Climate in the 20th Century*, *Studia Geograficzne*, 75, *Acta Universitatis Wratislaviensis*, 2542, Wrocław 2003
27. Kuczyńska A. (kierownik zadania), listopad 2013 – Raport o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczych w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012. Zadanie 8: Interpretacja wyników monitoringu stanu chemicznego i ilościowego, ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych (w podziale na 161 i 172 JCWPd), opracowanie raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczych, wykonane w ramach realizacji II etapu umowy nr 21/2012/F z dnia 20.08.2012 r. Wyk. PIG-PIB. s. 138
28. Lorenc H. [red] , Atlas klimatu Polski IMGW j. Warszawa 2005
29. Mały rocznik statystyczny Polski, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2009
30. Ocena stanu wód powierzchniowych w latach 2010-2012, GIOŚ
31. Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami, IMGW, Kraków 2013
32. Opracowanie analizy zwrotu kosztów za usługi wodne z uwzględnieniem prognozy rozwoju na obszarach dorzeczy, KZGW, 2013
33. Opracowanie metodyki weryfikacji silnie zmienionych i sztucznych części wód przejściowych i przybrzeżnych, IMGW, Gdynia 2011
34. Opracowanie Metodyki Weryfikacji Wyznaczenia Silnie Zmienionych I Sztucznych Części Wód Jeziornych, IMGW, Poznań 2011
35. Palak-Mazur D. (kierownik tematu), czerwiec 2014 – Synteza wyników oceny stanu wód podziemnych w dorzeczych według danych z 2012 r. Wyk. PIG-PIB. s. 54
36. Picińska-Fałtynowicz J., Błachuta J., Wytyczne metodyczne do przeprowadzenia oceny stanu ekologicznego jednolitych części wód rzek i jezior oraz potencjału ekologicznego sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód płynących Polski na podstawie badań fitobentosu. Wrocław, 2010
37. Przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej dla obszarów dorzeczy, KZGW, MGGP, MŚ , Kraków 2008
38. Przewodnik do oceny stanu ekologicznego rzek na podstawie makrobezkręgowców bentosowych. GIOŚ, Warszawa, 2012
39. Soszka H., Kolada A., Pasztaleniec A., Ochocka A., Kutyla S., Koprowska K., 2013. Ocena stanu jezior w latach 2010-2012 wraz z udziałem w ćwiczeniu interkalibracyjnym oraz opracowaniem metodyki oceny stanu ekologicznego jezior na podstawie makrobezkręgowców bentosowych. Etap V. Praca wykonana na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu

- Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa (maszynopis)
40. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030, Program KLIMADA, Ministerstwo Środowiska, 2013
  41. Szczegółowe wymagania, ograniczenia i priorytety dla potrzeb wdrażania planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce. Region wodny Łyny i Węgorapy, MGGP, Kraków 2010
  42. Szoszkiewicz K., Zbierska J., Jusik Sz., Zgoła T., Makrofity, Ministerstwo Środowiska, Warszawa – Poznań – Olsztyn 2006
  43. Typologia wód powierzchniowych i wyznaczenie części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z wymogami RDW 2000/60/WE, Konsorcium IMGW, IOŚ, PiG, Instytut Morski, Warszawa 2004
  44. Udział Polski w europejskim ćwiczeniu interkalibracyjnym w zakresie metod oceny stanu ekologicznego rzek i jezior w oparciu o fitobentos okrzemkowy, Materiały GIOŚ
  45. Uszczegółowienie metodyki w zakresie ostatecznego wyznaczania silnie zmienionych i sztucznych części wód w Polsce, KZGW, Kraków 2007
  46. Warunki referencyjne – ichtiofauna jezior, W. Białokoz, Ł. Chybowski, A. Wołos, B. Zdanowski, H. Draszkiewicz-Mioduszevska; GIOŚ, Giżycko-Olsztyn, 2011
  47. Wibig J., Jakusik E., Warunki klimatyczne i oceanograficzne w Polsce i na Bałtyku południowym spodziewane zmiany i wytyczne do opracowania strategii adaptacyjnych w gospodarce krajowej, IMGW-PIB, 2012
  48. Zawora T., Ziernicka A., Precipitation variability in time in Poland in the light of multi-annual mean values (1891-2000). *Studia Geograficzne 75 Acta Universitatis Wratislaviensis* No 2542, Wrocław 2003